

Redacțiunea, Administrațiunea și Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare, Târguul Inului Nr. 30.
 Servori nefracate nu se primesc. Manuscrise nu se retrimit.
 Birourile de anunțuri:
 Brașov, piața mare, Târguul Inului Nr. 30.
 Inserate mai preșoale în Viena E. Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Moas), H. Schalek, Alois Herndel, M. Dukas, A. Oppel, J. Donnerberg; în Budapesta: A. V. Goldberger, Eckstein Bernat; în Frankfurt: G. L. Doube; în Hamburg: A. Steiner.
 Prețul inserțiilor: o serie armonioasă pe o coloană 6 cr. și 10 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tariful și învoială.
 Reclame pe pagină a III-a o serie 10 cr. v. a. s. 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANULU LV.

„Gazeta” este în fă-care și.
 Abonamente pentru Austro-Ungaria:
 Pe un an 2 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
 N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
 Pentru România și străinătate:
 Pe un an 40 franco, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
 N-rii de Duminecă 8 franco.
 Se prenumără la toate oficiile poștale din țară și din afară și la dd. colectorii.
 Abonamentul pentru Brașov:
 a administrațiune, piața mare, Târguul Inului Nr. 30 etajul I.: pe un an 10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. Un exemplar 5 cr. v. a. s. 15 bani. Atât abonamentul cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 167.

Brașov, Mercuri, 29 Iulie (10 August)

1892.

Cestiune de pâne?

II.

Brașov, 28 Iulie v.

Nu-i numai de ieri de alaltă eră părerea, ce o au unii dintre bărbații politici din România, că certa dintre Maghiarii și Români de dincóce de Carpați s'ar învêrti numai împrejurul unor „cestiuni de pâne și de interese locale“.

Isvorul acestei păreri este, vorbindu limpede, necunoscerea stărilor reale dela noi, este credința deșertă, că liberalismul unguresc ne-ar oferi un scut ărecare pentru desvoltarea și libera noastră mișcare, este, în fine, tendința ce se manifestă în unele cercuri politice de dincolo, de a denega cestiunei române dela noi caracterul ei serios și îngrijitor, numai pentru ca să se potă ajunge mai curând și mai ușor a o pacinică aplanare a ei, la un *modus vivendi* între Maghiari și Români, care să facă posibile bunele raporturi dintre Austro-Ungaria și România în interesul păcii, al triplei alianțe etc. etc.

Dorința în sine e frumoasă, dăr numai aplicarea ei este greșită și cu totul nepotrivită, așa că potă deveni chiar foarte prejudiciósă intereselor de viață ale românismului.

E clar, că frații noștri liberi și independenți greșesc or de câte ori se încercă a judeca starea noastră, a celorlă asupriți, din punctul de vedere al intereselor trecătoare ale guvernului român, séu chiar ale vr'unui partid român.

Fiind-că potă foarte bine să convină pentru moment politica cutării guvern, or cutării partide, ca să aibă pace cu Maghiarii și cu Austro-Ungaria, dăr nu potă fi

în interesul nostru și al românismului atunci, când această pace ar trebui să-o răscumpărăm c'un act de umilire și de închinare la dictatul adversarilor noștri, când acel *modus vivendi*, a căruia realizare este atât de mult dorită în unele cercuri, ar constitui capitularea elementului român de dincóce dinaintea politicii maghiare de desnaționalizare.

Vorbindu adevărul, trebuie să recunoscem, că a fost un timp, nu prea îndepărtat, când guvernul din România, în nisuința sa de a susține bune raporturi cu guvernul austro-ungar, mersese până a admite, că numai „câțiva intransigenți“ și „agitatori de profesiune“ ar turburapele în Ardel și că decă amă părăsi politica de rezistență pasivă, amă pută ajunge la o înțelegere cu Maghiarii.

Nu mai perfecta ignorare a raporturilor dintre Maghiari și Români, — căci o nepăsare față cu interesele de viață ale românismului nici că putem admite — a putut crea un curent, care în 1885 și în anii următori ne-a adus între două focuri, vedându-ne combătuți și huiduiți și dela Pesta, și dela București.

Ba, din nenorocire, acest trist curent a fost importat și la noi și, spre marea noastră surprindere, amă fost condamnați a ceti înainte cu câțiva ani, într'un diar, care pretindea a lupta pentru programul nostru național, idei scrintite și infecte ca acelea: „că Românul vrea să aibă numai hrana de tóte zilele, adăpostul lui sigur și țigna lucrării pacinice; nu-i trebuie nici un drept decă le are pe aceste“; amă trebuit să cetim aproape șilnic, că „suntem un popor de ómeni

séraci“ și că fiind-că suntem séraci și nenorociți trebuie să fiă între noi mare numărul celor „necăpătuiți“, cari devin „esistențe catilinare“ și „elemente de disordine“*).

Aceste idei absurde par a se îndesui acum érá-și să iasă la suprafață. Așa ne asigură cel puțin „Presse“ din Viena și foile unguresc, că unii bărbați politici de dincolo ar susține, că cestiunea noastră se reduce la o „cestiune de pâne și de interese locale.“

Și oricât de mare ar fi neîncrederea, ce-o avem în afirmările prese germano-maghiare, contrare românismului, esperiențele noastre din trecut ne fac să bănuim, că într'adevăr există dincolo de munți un curent, care tinde, cu voiă or făr' de voiă, a micșora importanța luptelor noastre naționale, pentru ca să ajungă cu atât mai curând și mai ușor la soluțiunea „cestiunei române“, atât de mult pretinsă de „interesele reciproce“, cari pot fi nu numai interese generale, ci și interese de ale celor dela cârmă și de ale celor, cari vor să ajungă la cârmă.

Repetăm, scopul, este frumos și laudabil, dăr ore pe calea acesta este el și realizabil? Se potă ore admite, ca cestiunea română dela noi să fiă cătuși de puțin clarificată și înaintată spre deslegarea ei, când ni-se spune din partea unor frați de dincolo: este bine și necesar să vă înțelegeți cu Maghiarii, așa cer interesele noastre reciproce, nu fiți prea încăpăținați, nu faceți prea multă politică, căci totu o aveți mai bine ca frații din Basarabia?

*) „Tribuna“ din 1884 și 1885.

Procesul disciplinar

intentat de camera advocațională maghiară din Clușiu contra advocaților români.

La cererea mai multor advocați ungueri din Clușiu, camera advocațională de acolo a intentat, precum șim, proces disciplinar contra advocaților români, cari au luat parte la deputația din Viena. Provocat fiind de a se justifica, d-lă avocat Dr. Ioană Rațiu a înaintat camerei din Clușiu următoarea scrisore de apărare:

Oncrată cameră advocațională!

Prin rezoluțiunea nr. 446/892 mi-ați comunicat denunțarea mai multor advocați din Clușiu, cari cer în contra mea introducerea cercetării disciplinare, și totodată m'ati provocat, ca în restimp de 30 de zile, să-mi dau la aceea declararea mea justificătoare.

Decă față cu camera advocațională nu aș av multă considerațiune, la susă atinsa denunțare necualificabilă, nu aș dă nici un răspuns, deore-ce mergerea la Viena a unei deputații mai numeroase, sub conducerea mea, și subșternerea Memorandului efectuate în urma concluderii unanimă al conferenței generale a tuturor alegătorilor români din Transilvania și Ungaria ținută în Sibiu în 20-21 Ianuarie a. c. sunt fapte publice, cari se justifică deajuns prin acel Memorand publicat deja în 3 limbi ale patriei, și din care am onore a Vă alătura aici un exemplar.

Cea mai mare acusă, ce pe nedrept mi-se face este, că am fi pregătit în secret opul de subminare și de tradare al patriei, și că conducătorii poporului românesc l-au scutit ascunde până la subșternerea Memorandului.

Câte afirmări, atâtea calumnii nerușinate.

Mai întâiu de tóte trebuie să le spun acelor denunțanți, că trădători sunt aceia, cari nisuesc la ruperea totală a Ungariei de cătra Austria, cari pegrineză în tot anul la Turin, — trădători de patriă sunt aceia, cari se șilesoc la tóta ocașiunea a slabi relațiunile dintre țerile coronei Sf. Ștefan și ale Austriei, de care suntem legați prin un

„FOLETONULŪ GAZ. TRANS.“

Erupțiunea Aetnei.

Se potă dice, că erupțiunile Aetnei sunt strîns legate de întréga istorie a Siciliei. Celebra erupțiune dela 1669 îngropă orașul Catane. De atunci, se numără 44 de erupțiuni, adecă în medie, erupțiune din cinci în cinci ani. Cea din urmă s'a întâmplat la 1886. În secolu de față se numără 19 erupțiuni.

Zilele de 17 și 19 Iunie anulă curent au anunțat agitațiune tromometrică antemergătoare ale fazei de erupțiuni stromboliene. În cele dintăiu zile ale acestei luni, a domnit liniște, afară de mică oscilațiune, cari s'au întâmplat la 2, 7 și 8 Iulie n. Séra la 11 ore 52 m. s'a simțit un cutremur vertical, direcțiă nordică, început cu o erupțiune de cenușă.

La 12 ore și la 2 și 35 m. noptea s'au întâmplat alte cutremure, descrise de d-lă Grupenti, directorul observatorului dela Minco. În aceeași di cutremurile au urmat la un mic interval. La 4 ore 35, la 4 ore 48, 4 ore 49, 5 ore 53, 7 ore 3, 8 ore 25, 9 ore 2, 9 ore 3, 9 ore 23, 9 ore 31, 9 ore 52, 11 ore

8 m. de dimineță, la 3 ore 21, 7 ore 7 și 7 ore 9 m. séra. Cutremurile au fost însoțite de mișcări tromometrice foarte curioase, în virtej simioase.

După cutremur pendulul oscila regulat în direcțiă de S. N. Chiar aparatul cu două spirale pentru cutremurile verticale, a rămas tótă ziua în oscilație. Microfonul a fost mereu șgomotos. Instrumentele aratau o mișcare a cojii pământului la foarte mare distanță. Mișcarea a încetat, când s'a format teribila prapastie, de unde a eșit o mare cantitate de lavă și de fum. Cerul, se'nțelege, era întunecat. Șgomotul subteran a fost înșpăimântător. La 7 ore, apele dela *Fiume caldo*, cari sunt întotdeauna limpezi, s'au turburat. Barometrul a scăzut. Erupțiunea a început la 10 ore 30 m. dimineță cu mare fum. Colona de fum transportă multă cenușă și petricele de lavă. Era un imens nor, ca acela, care precedă furtunile.

Sâmbătă, în 9, la 2 ore 33 dimineță s'a întâmplat éráși un cutremur mare dela Nord la Sud, care prin mărimea lui va fi clasat între s și b din scara tromometrică. Craterul central la 12 ore din di avea un fum foarte ușor în partea de S. S. V. de Montagnola.

La 1 oră craterul încep să verse lavă cu șgomot, în colone mari de fum și de cenușă. Erupțiunea internă a trebuit să începă Vineri, în momentul exploziunii cenușei craterului central. Fumul împedea de-a putea determina punctul precis al erupțiunii. Noptea erupțiunea era la maximum și se vedea un munte înalt de 3,304 metri de foc.

Erupțiunea a luat forma unui Y, cu coda cătră craterul central și cu gurile la Sud pe costa S. S. V. de Montagnola, într'un plan înclinat dela 1,700 până la 1,900 m. la latitudinea de N. 37° 42' și la longitudinea de 2° 33' dela Roma pe prelungirea celor două erupțiuni din urmă dela 1882 și 1886, depărtată de acestea aproape de doi kilometri. Acestă despiciătură își are originea ei în susă la 150 m. la S. V. de Monte Calcarazzo (erupțiune din 1886) și se desparte la mijloc în două ramificațiuni, cari impresoră Monte Nero.

În despiciătura erupțiunii se observă: a) o cavitate craterigenă, care servă de ferestru; b) un crater, care trimite materie la 300 metri înălțime, și care a format deja o movilă de aproape 250 m. cu cóstele repezi, ca ale unui con trunchiat, c) un alt crater cu mo-

vilă a căru basă e mai mare, d) în bifurcație s'au mai deschis încă alte două cratere; e) în lungul despiciăturii s'au format guri, cari la intervale varsă foc. Lava versată de cratere formeză două curente largi de 200-500 metri, cari înconjură Monte Nero. Curentul de Est atinge costa de N. E. a Muntelui Gemellaro, *Idagallotti dei cervi*; înconjură Monte Prinitello la Est și impresoră Monte Felie și se suprapune pe lava dela 1886, alături de Monte Albano; trece apoi peste marginea lavei dela 1886 și se varsă peste lăvele cele vechi ale faimosi câmpii din provincia Catane, lângă Monte Arsa.

Celalalt curent, care vine de pe costa de Vest a Muntelui Hero a acoperit deja ținutul din Capriolo și a distrus miraculoșele grădini de fructe din câmpia Ginagri și din San Leo.

Lava perurge 80 m. pe oră. Craterele se dilată, bombele și petricelele de lavă, aruncate în aer, se urcă la înălțimea de 370 metri. Pagubele se urocă deja la mai multe milioane și erupțiunea tot înainteză.

Nyn.

Cursul la bursa din Viena

Table with 2 columns: Item name and price. Includes items like 'Renta de aur 4%', 'Renta de harti 5%', 'Amortisarea datoriei calorilor ferate ungaro-ostu ungaro', etc.

PUBLICAȚIUNE.

Din incidentul izbucnirii colerei in Rusia, pot eventualmente să se ivescă și pentru patria noastră, și in special și pentru orașul nostru pericole. Pentru delaturarea ivirii colerei, respective pentru împiedecarea estinderii ei, se dispun din partea subscrisei autorității următoarele măsuri polițiene sanitare spre stricta observare:

trină cu vitriol de fer și acidu carbonic. Totu aceeași procedură este de a se urma și in localități mai mici și case private. Grămădirea rămășițelor din bucătărie, a gunoiului și a altor necurătenii, care participă la infectarea aerului, este interzisă atât in hoteluri și ospătării, cât și in case private. Vărsarea apei de spălat are locu numai in canaluri publice. In curți, unde sunt ciubare puse pentru conservarea urinului, are de a se presăra împrejurimea astorofeliu de ciubare, in o estindere de 1/2 metru, cu varu de gaz și fiă-care ciubar are de a se goli după fiă-care 48 de ore. Curățirea latrinelor in hoteluri și ospătării are de a se efectui cel puțin după fiă-care 14 zile. 2. Fiă-care ôspe sosită in Brașov, aibă acesta locuința in hotelu său in case private, este de a se supune unei controle referitoare la sănătatea sa și fiă-care casu de bolă are de a se aduce imediatu la cunoștința subscrisei autorității. Indiviții, despre cari se scie, seu se presupune, cumcă au venit din ținturi unde grasază colera, au de a se anunța acestei autorități, pentru ca aceștia să se supună unei observări medicale de 5 zile. 3. Vândarea remediilor de nutri-ment și băuturilor stricaciöse și falsificate; vândarea pomelor ne-ôpte și putrede; vândarea zarzavaturilor aplicate putrediniei, este strictu interzisă. Se observă totdeodată cumcă manținerea acestor prescripte se va controla din partea acestei autorități cu totă acurateța, pedepsindu se ori ce contravențiune, cu totă asprimea legii. Brașov, 1 August 1892.

Capitanatul orașenescu.

De arendat.

Pe 6 ani începându dela 1 Octomvre a. c. Stupina Bisericii Sf. Nicolae din Brașov. Ofertele împreună cu 10% vadiu au a se adresa celu multu până la 20 Augustu a. c. la Comitetulu parochialu alu numitei Bisericii. Informațiuni mai de aproape se pot lua dela d-nulu episcopu St. Stinghe.

Brașov, 24 Iulie 1892.

Epitropia Bisericii Sf. Nicolae din Brașov.

901,6 - 6.

Avisu d-loru abonati!

Rugam pe d-nii abonati ca la reînnoirea prenumeratiunii să binevoiască a scrie pe cuponulu mandatului postal și numeru de pe fâșia sub care au primitu țiarulu nostru până acuma. Domnii, ce se abonează din nou, să binevoiască a scrie adresa amuritu și să arate și posta ultimă.

Administraț. „Gaz. Trans.”

Mersulu trenurilor ne liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabilu din 1 Mai 1892.

Large railway schedule table with multiple columns for routes (Budapesta-Predealu, Predealu-Budapesta, B.-Pesta-Aradu-Teius, Teius-Aradu-B.-Pesta, Copșa-mică-Sibiu) and rows for stations. Includes departure and arrival times and train numbers.

Nota: Numerii încadrați cu linii grôse însemnăză ôrele de nôpte.